

ämling, vad döljer du
r mig?
bok om rasism.

rcus Priftis
opard

Marcus Priftis
**FRÄMLING,
VAD DÖLJER DU
FÖR MIG?**

Författaren
Marcus Priftis har gjort ett ambitiöst arbete genom att på 267 sidor försöka reda ut begreppet rasism, som numera används som ett vanligt skällsord i diverse samman-

ng och mera sällan i sin ursprungliga tydelse. Det handlar sällan om andra sers eventuella underlägsenhet gentemot den så kallade vita rasen utan oftare om xenofobi, sjuklig rädsla för främlingar. Författaren menar dock att allt som handlar om VI och DE och syftar till att nedvärdera DE andra är i grund

och botten rasistiskt vilket också gäller den ursprungliga betydelsen: att andra raser, som förresten är svårdefinierade, är underlägsna den vita rasen, den så kallade kaukasiska

Med tillförsikt använder Priftis uttryck som blatte och svartskalle, som är gängse bland ungdomar men som medelålders och äldre människor inte använder annat än med citatfingrar. Det är nog så debatten måste tas, om det nu är en debatt. Det går naturligtvis inte att hävda att människor är sämre eller har underlägsna egenskaper för att de kommer från en viss plats eller bor på en viss plats. Det är förstas lika befängt som att påstå att DE, invandrarna, "tar våra jobb" samtidigt som de kostar i socialbidrag för att de är arbetslösa.

Författaren har gått grundligt tillväga. I slutet av boken finns en lång referenslista. Han vrider och vänder på begreppen och vi som läser boken får verkligen rannsaka oss själva när det gäller fördomar. För det är till syvende och sist fördomar rasism handlar om och

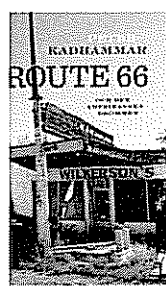
» » ... vi som läser
boken får verkligen rannsaka oss själva när det gäller fördomar.

författaren visar att sådana finns både på det vardagliga och på det strukturella planet. Troligen går ingen riktigt fri. Inte ens författaren själv, vilket han också medger. Något oklar är han när det gäller vänsterns påstådda antisemitism trots att han skiljer mellan kritik mot staten Israel och nedvärderande av judar. Vilken vänster, kan man fråga sig. Samtidigt är det antagligen omöjligt att skriva en sådan här debattbok utan att trampa på tår, mer eller mindre ömma. Men författaren tar ändå kål på alla rasistiska, etniska och nationalistiska fördomar på ett övertygande sätt och med glatt mod.

STEFAN ESTBY

oute 66 och den merikanska drömmen

ter Kadhammar
ider av Urban Andersson
opard

Vi svenskar blir alla från det vi är barn översköjda av USA-kultur, främst i form av filmer i TV och på bio. Lägg därtill musiken. I dag sker denna kulturpåverkan med

örre intensitet än någonsin. Samtidigt blir bilden av verklighetens USA ofta så märkligt frånvarande.

Peter Kadhammar råder med råge i sin bok bot på denna brist. Den är baserad

på en reportageresa han och fotografen Urban Andersson gjort mellan Chicago och Los Angeles på Route 66. Som förebild har de familjen Joads resa i John Steinbecks klassiker *Vredens druvor*.

Vi är vana att läsa Peter Kadhammars rapporter från krigshärjade områden och hans kolumner i Aftonbladet. Här får vi följa honom utmed vägarna i delstaterna Oklahoma, Texas, New Mexico, Arizona och Kalifornien av idag. Kadhammar låter oss i lugnt takt möta platser och människor. Olika motell, ett tältfängelse, ett skomakeri, en sheriff, en Occupyaktivist, platsen för det första kärnvapenprovet – allt möjligt och alla möjliga passerar revy längs Route 66.

Det Peter Kadhammar och Urban Andersson får se och höra är sällan uppbyggligt. Klimatförändringarna börjar märkas rejält i det torra, sandiga landskapet. Här finns en god del av dagens 46 miljoner fat-

tiga amerikaner varav en viss andel är helt utan bostad. Urban Anderssons bilder visar detta och de är mästerverk, lite som Lars Tunbjörks fotografier. Av de som har bostad bor många dåligt i enkla mobila hus. Till exempel Alvin Yellowhorse, en navajoindian som Kadhammar träffar. Orsaken, säger han själv, är att Yellowhorse vill ha en riktigt stor, bensinslukande äldre Ford att köra och meka med. Bensinen är i dag så dyr att i stort sett inga pengar blir över till annat än bilen.

Familjen Joad hamnar till slut i Kalifornien som också är slutmålet för Peter Kadhammar. Där i lägret Weedpatch som är federalt och skapat för lantarbetare och kringdrivande familjer, får familjen Joad det åtminstone lite bättre. Peter Kadhammar besöker lägret – det finns fascinerande nog kvar – och där bor lantarbetare än i dag.

HENRIK PERSSON